

ZAPROSZENIE DO ZGŁASZANIA UWAG DOTYCZĄCYCH INICJATYWY (bez oceny skutków)

Celem tego dokumentu jest poinformowanie opinii publicznej i zainteresowanych stron o pracach Komisji, aby umożliwić przekazanie informacji zwrotnych i skuteczny udział w konsultacjach.

Zwracamy się do tych grup o przedstawienie opinii na temat przyjętego przez Komisję podejścia do wskazanego problemu i możliwych rozwiązań oraz o przekazanie nam wszelkich istotnych informacji.

TYTUŁ INICJATYWY	Przegląd ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych (UE) nr 651/2014
WIODĄCA I ODPOWIEDZIALNY DZIAŁ DG	DG ds. Konkurencji – Dział A.3
PRAWDOPODOBNY INICJATYWY RODZAJ	Akt autonomiczny Komisji – rozporządzenie Komisji
ORIENTACYJNY TERMIN	Przyjęcie planowane na IV kw. 2026 r.
INFORMACJE DODATKOWE	https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/regulations_pl .

Dokument przeznaczony wyłącznie do celów informacyjnych. Nie przesądza on o ostatecznej decyzji Komisji co do tego, czy inicjatywa ta zostanie zrealizowana, ani o jej ostatecznej treści. Wszystkie opisane tu elementy inicjatywy, w tym jej harmonogram, mogą ulec zmianie.

A. Kontekst polityczny, określenie problemu i analiza zgodności z zasadą pomocniczości

Kontekst polityczny

Zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”) państwa członkowskie muszą powiadamiać Komisję Europejską o wszelkich planach przyznania pomocy państwa i czekać na zatwierdzenie pomocy przez Komisję zanim wprowadzą ją w życie. Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych (UE) 651/2014 („GBER”) zwalnia określone kategorie pomocy państwa z wymogu uprzedniego zgłoszenia i zatwierdzenia przez Komisję, jeżeli spełniają one określone warunki zgodności. Zgodnie z oceną zasad pomocy państwa (ocena adekwatności, 2020 r.) GBER należy zmienić w perspektywie średnioterminowej, aby umożliwić jego dalsze usprawnienie. W sprawozdaniu Enrica Letty w sprawie przyszłości jednolitego rynku (2024) wezwano do uproszczenia obecnego zróżnicowanego i złożonego krajobrazu pomocy państwa. W komunikacie pt. „Pakt dla czystego przemysłu” (2025 r.) stwierdzono, że uproszczenie obowiązujących zasad pomocy państwa ma zasadnicze znaczenie oraz że zbliżający się przegląd ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych pozwoli znacznie zmniejszyć obciążenia biurokratyczne zarówno dla przedsiębiorstw, jak i dla państw członkowskich, a tym samym ułatwi niezbędne wsparcie dla przemysłu, przy jednoczesnym zachowaniu integralności rynku wewnętrznego. Unijny plan działania na rzecz gospodarki społecznej (2021) oraz komunikat „Unia umiejętności” (2025 r.) również odnoszą się do przeglądu i zapowiadają, że Komisja oceni, czy należy zaktualizować odpowiednie zasady pomocy państwa. Inicjatywa ta jest również powiązana z przeglądem zasad pomocy państwa w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG), którego celem jest umożliwienie szybkiego i prostego wsparcia przystępnych cenowo i energooszczędnych mieszkań.

Problem, któremu ma zaradzić inicjatywa

Po pierwsze, niektóre warunki określone w GBER, które państwa członkowskie muszą spełnić, aby uniknąć obowiązku zgłaszania pomocy Komisji, mogą być zbyt skomplikowane, stwarzać trudności w interpretacji lub stosowaniu oraz stanowić nieproporcjonalne obciążenie administracyjne dla państw członkowskich w zapewnianiu zgodności. Po drugie, konieczne może być ujęcie w GBER najnowszych zmian w polityce. Na przykład dowody zebrane w kontekście unijnego planu działania na rzecz gospodarki społecznej wskazują na potrzebę większej elastyczności w przepisach w ramach GBER w odniesieniu do dostępu do finansowania dla przedsiębiorstw społecznych oraz pomocy na rekrutację pracowników znajdujących się w sytuacji niekorzystnej i bardzo niekorzystnej. Po trzecie, należy zrealizować zalecenie dalszego usprawnienia wskazane w ocenie adekwatności.

Po zmianach wprowadzonych w latach 2017, 2021 i 2023 struktura tekstu prawnego nie jest już w pełni spójna i niektóre pojęcia prawne i definicje wymagają aktualizacji. Złożoność obecnej struktury GBER i niektórych jego kryteriów zgodności może prowadzić do niepewności prawa, błędnej interpretacji i ewentualnie przyznania pomocy niezgodnej z prawem lub ze wspólnym rynkiem, co może prowadzić do potencjalnych zakłóceń konkurencji.

Podstawa działania UE (podstawa prawna i analiza zgodności z zasadą pomocniczości)

Podstawą prawną zasad pomocy państwa są art. 107 i 108 TFUE.

Inicjatywa wchodzi w zakres dziedziny, w której UE ma wyłączne kompetencje na mocy art. 3 ust. 1 lit. b) TFUE. [Zasada pomocniczości](#) nie ma zatem zastosowania.

Podstawa prawna

Podstawą prawną niniejszej inicjatywy jest art. 108 ust. 4 TFUE oraz [rozporządzenie Rady \(WE\) 2015/1588](#) z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa, zmienione [rozporządzeniem Rady \(UE\) 2018/1911](#) z dnia 26 listopada 2018 r. („rozporządzenie upoważniające”).

Praktyczna potrzeba działania na poziomie UE

Działanie na poziomie UE jest niezbędne w celu przedłużenia okresu obowiązywania i dokonania przeglądu GBER, które wygasa 31 grudnia 2026 r., w obszarze, w którym UE ma wyłączne kompetencje.

B. Co ma osiągnąć inicjatywa i w jaki sposób?

Ogólnym celem inicjatywy jest uproszczenie i zmniejszenie obciążeń administracyjnych związanych z pomocą państwa udzielaną na podstawie GBER.

Po pierwsze, celem inicjatywy jest ułatwienie przyznawania pomocy państwa i zmniejszenie obciążeń administracyjnych poprzez zmianę niektórych warunków zgodności – które państwa członkowskie muszą spełnić, aby uniknąć konieczności zgłaszania pomocy – przy jednoczesnym zachowaniu uczciwej konkurencji na rynku wewnętrznym. W ramach inicjatywy zbadane zostanie, czy niektóre warunki zgodności są nadal konieczne, aby zapewnić, że pomoc jest dobrze ukierunkowana, proporcjonalna i jest mało prawdopodobne, aby skutkowała nadmiernymi zakłóceniami konkurencji. Uproszczenie warunków zgodności będzie miało na celu zmniejszenie obciążenia administracyjnego państw członkowskich, zmniejszenie trudności lub ograniczenia błędów we wdrażaniu oraz zapewnienie państwom członkowskim większej elastyczności w opracowywaniu środków wsparcia. Pozwoliłoby to poprawić dostęp przedsiębiorstw do pomocy państwa, która wspiera konkurencyjność gospodarki UE na warunkach zgodnych ze skutecznym funkcjonowaniem rynku wewnętrznego. W przeglądzie przepisów GBER mających zastosowanie konkretnie do pomocy dla MŚP zostaną uwzględnione potrzeby MŚP, w tym przedsiębiorstw typu start-up i scale-up, oraz kwestie niedoskonałości rynku utrudniających rozwój MŚP. .

Po drugie, inicjatywa jest kontynuacją działań zapowiedzianych w [unijnym planie działania na rzecz gospodarki społecznej](#) (2021) i komunikacie „[Unia umiejętności](#)” (2025 r.) i obejmie przegląd obecnych przepisów dotyczących przedsiębiorstw społecznych, szkoleń i pomocy na zatrudnienie. Inicjatywa ta jest również powiązana z [przeglądem zasad pomocy państwa w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym \(UOIG\)](#), którego celem jest umożliwienie państwom członkowskim udzielania w szybki i prosty sposób wsparcia na przystępne cenowo i energooszczędne mieszkania.

Ponadto, zgodnie z ustaleniami z oceny („[ocena adekwatności](#)”) unijnych zasad pomocy państwa, celem inicjatywy jest usprawnienie GBER przez wyeliminowanie niespójności, poprawę czytelności dzięki zmianom w strukturze oraz przez wyjaśnienie istniejących przepisów.

Prawdopodobne skutki

Przegląd GBER ma znacznie zmniejszyć obciążenia biurokratyczne przedsiębiorstw i państw członkowskich, ułatwiając jednocześnie niezbędne wsparcie dla gospodarki, przy jednoczesnym zachowaniu integralności rynku wewnętrznego. Łączny pozytywny wpływ będzie prawdopodobnie ogromny, gdyż państwa członkowskie wdrażają większość środków pomocy na podstawie GBER i innych wyłączeń grupowych (w 2023 r. 93 % nowych środków niezwiązanych z kryzysem zgodnie z [tabelą wyników w dziedzinie pomocy państwa z 2024 r.](#)). W wyniku usunięcia niepotrzebnie uciążliwych warunków zgodności oraz ewentualne wprowadzenie – sprawdzonych empirycznie – nowych kwalifikujących się kategorii pomocy będzie można objąć przepisami

GBER więcej środków pomocy, które zostaną bezpiecznie uznane za zgodne z rynkiem wewnętrznym i w związku z tym kwalifikujące się do wyłączenia grupowego. Państwa członkowskie będą również dysponować większą elastycznością w opracowywaniu środków pomocy. Dzięki temu Komisja będzie mogła bardziej koncentrować się na środkach pomocy, które mogą znacząco zakłócać konkurencję na rynku wewnętrznym.
Monitorowanie w przyszłości
Pomoc państwa wdrażana na podstawie GBER musi być przejrzysta. Założenie to zapewnia konkurentom dostęp do istotnych informacji na temat pomocy państwa i wspieranych działań. Rejestry służące przejrzystości są publicznie dostępne na szczeblu krajowym, a także na szczeblu UE. Dlatego też organy przyznające pomoc i inne podmioty administracji publicznej będą w stanie zadbać o zgodność i przeprowadzać kontrole administracyjne. Na szczeblu UE można również gromadzić zagregowane dane (np. dotyczące wykorzystania pomocy na różne cele), które posłużą do kształtowania polityki w przyszłości. Można by przewidzieć monitorowanie, czy pomoc objęta wyłączeniem grupowym wykorzystywana jest do wspierania priorytetów UE, pod warunkiem że nie prowadziłoby ono do niepotrzebnych obciążeń administracyjnych.
C. Lepsze stanowienie prawa
Ocena skutków
Zgodnie z zasadami lepszego stanowienia prawa przegląd ten nie wymaga oceny skutków ze względu na ograniczony wybór między dostępnymi wariantami strategicznymi. Wynika to z faktu, że opisane powyżej zmiany w GBER koncentrowały się na usprawnieniu struktury tekstu po to, by poprawić jego jasność i dostępność, w oparciu o ugruntowaną praktykę lub prace podjęte przez Komisję w innych obszarach (takich jak gospodarka społeczna, przystępne cenowo mieszkania itp.), albo doprecyzować aspekty techniczne. Zmiana jest również zgodna z wnioskami z oceny adekwatności z 2020 r. Opracowany zostanie jednak analityczny dokument roboczy służb Komisji, który będzie zawierał analizę kosztów i korzyści. .
Strategia konsultacji
Celem konsultacji jest zebranie dowodów i opinii zainteresowanych stron (np. organów państw członkowskich na szczeblu centralnym, regionalnym lub lokalnym, przedsiębiorstw, stowarzyszeń branżowych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego lub obywateli). Celem jest zebranie istotnych informacji na temat problemów i możliwych rozwiązań.
Konsultacje obejmują: • niniejsze zaproszenie do zgłaszania uwag oraz konsultacje publiczne w formie kwestionariusza, w ramach których przez 12 tygodni będzie można przekazywać uwagi za pośrednictwem portalu Wyraż swoją opinię; • ukierunkowane konsultacje z organami przyznającymi pomoc w sektorach rybołówstwa, akwakultury i produkcji podstawowej produktów rolnych; • dodatkowe gromadzenie dowodów przez: kwestii dotyczące interpretacji podniesionych przez państwa członkowskie; wyniki systematycznego monitorowania programów pomocy objętych wyłączeniem grupowym; sprawozdanie przygotowane przez prezydencję Rady w ramach Grupy Roboczej ds. Konkurencji dotyczące uproszczenia przepisów w sprawie pomocy państwa, dyskusje na forum grupy roboczej na rzecz uaktualnienia zasad pomocy państwa zorganizowanej przez Komisję 18 listopada 2024 r. (oraz pisemne uwagi przedłożone następnie przez państwa członkowskie); badanie dotyczące pomocy państwa na dostęp do finansowania dla przedsiębiorstw społecznych i pomocy państwa w formie subsydiowania wynagrodzeń na rekrutację pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji (2024 r.); badanie dotyczące oceny <i>ex post</i> pomocy państwa; • 12-tygodniowe konsultacje publiczne, zgodnie z wymogami art. 6 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1588, w sprawie projektu GBER, • dwa posiedzenia Komitetu Doradczego ds. Pomocy Państwa z przedstawicielami państw członkowskich, zgodnie z wymogami art. 8 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1588.
Powody prowadzenia konsultacji
Celem niniejszych konsultacji jest uzyskanie informacji i opinii od odpowiednich zainteresowanych stron oraz od ogółu społeczeństwa. Zebrane informacje będą podstawą oceny różnych wariantów strategicznych służących uproszczeniu obecnego GBER oraz opracowanie nowych przepisów pozwalających uwzględnić nowe priorytety polityczne, na przykład dotyczące gospodarki społecznej, oraz najnowsze zmiany rynkowe i technologiczne, przy jednoczesnej ochronie równych warunków działania w UE.
Grupa docelowa

Do głównych zainteresowanych stron należą: lokalne i krajowe organy przyznające pomoc, krajowe i unijne organy regulacyjne, przedsiębiorstwa z prawie wszystkich sektorów oraz stowarzyszenia branżowe reprezentujące różne kategorie na szczeblu unijnym i krajowym. Konsultacje mogą być również istotne dla ośrodków analitycznych, platform i sieci, organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną środowiska, producentów, badaczy i pracowników naukowych, konsumentów, stowarzyszeń konsumenckich oraz obywateli.